

BANK SPÓŁDZIELCZY W MSZANIE DOLNEJ

Informacja

dotycząca ryzyka, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń i innych informacji ujawnianych zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013, część ósma, z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych na dzień 31.12.2023 roku

Mszana Dolna, czerwiec 2024 r.

Bank Spółdzielczy w Mszanie Dolnej
34-730 Mszana Dolna ul. M. M. Kolbego 13
Sąd Rejonowy dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie XII Wydział Gospodarczy KRS
KRS: 0000125726, REGON: 000499353, NIP: 737-000-39-97
tel./fax: +48 18 26 93 100, +48 18 26 93 133

Spis treści

1. Informacje ogólne	4
2. Adekwatność kapitałowa oraz inne informacje podlegające ujawnieniu	5
3. Informacje dotyczące ryzyka operacyjnego na podstawie Rekomendacji M	6
4. Informacje dotyczące ryzyka płynności na podstawie Rekomendacji P	7
5. Informacje dotyczące systemu kontroli wewnętrznej na podstawie Rekomendacji H.....	17
6. Informacje wynikające z wymogów Rekomendacji Z	23
7. Informacje wynikające z art. 111a ust. 4 i art. 111b ust. 1 Ustawy Prawo bankowe	25

1. Informacje ogólne

1. Bank, zgodnie z wymogami określonymi w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. z późniejszymi zmianami, w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (zwanego dalej „Rozporządzeniem”) w części ósmej oraz Rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 2021/637 z dnia 15 marca 2021, dokonuje ujawnienia informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących profilu ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji, w dokumencie zwanym dalej „Informacją” według stanu na 31 grudnia 2023 r.
2. Bank w zakresie ujawnianych informacji:
  - 1) stosuje pominięcie informacji uznanych za nieistotne - informacje nieistotne to w opinii Banku informacje, których pominięcie lub nieprawidłowe ujawnienie nie powinno zmienić lub wpłynąć na ocenę lub decyzję użytkownika opierającego się na tych informacjach przy podejmowaniu decyzji ekonomicznych,
  - 2) stosuje pominięcia informacji uznanych za zastrzeżone lub poufne - Bank uznaje informacje za zastrzeżone, jeżeli ich podanie do wiadomości publicznej w opinii Banku osłabiłoby jego pozycję konkurencyjną. Bank uznaje informacje za poufne, jeśli Bank zobowiązał się wobec klienta lub innego kontrahenta do zachowania poufności.
3. Niniejszy dokument dostępny jest w Centrali Banku w Mszanie Dolnej, ul. M.M. Kolbego 13 oraz na stronie internetowej www.bsmszana.pl.
4. Wszelkie dane liczbowe zostały wyrażone w tysiącach złotych.
5. Bank ogłasza informacje w ujęciu indywidualnym, ponieważ nie jest podmiotem dominującym ani zależnym.
6. Bank Spółdzielczy w Mszanie Dolnej działa na terenie województwa małopolskiego za pośrednictwem następujących placówek:
  - 1) Centrala w Mszanie Dolnej,
  - 2) Oddział w Niedźwiedziu,
  - 3) Oddział w Lubniu,
  - 4) Punkt Obsługi Klienta w Mszanie Dolnej,
  - 5) Punkt Obsługi Klienta w Limanowej,
  - 6) Punkt Obsługi Klienta w Krakowie,
  - 7) Punkt Obsługi Klienta w Myślenicach,
  - 8) oraz Punktów Kasowych:
    - w Mszanie Dolnej
    - w Skomielnej Białej,
    - w Kasinie Wielkiej,
    - w Mszanie Górnej.
7. Bank działa w ramach Zrzeszenia BPS. Bank przystąpił również do Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, która stanowi Instytucjonalny System Ochrony w rozumieniu przepisów Rozdziału 3a Ustawy z dnia 7 grudnia 2000 o funkcjonowaniu banków spółdzielczych ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających. Celem systemu jest zapewnienie płynności i wypłacalności każdego jego uczestnika. System ten decyzją z dnia 22.12.2015 r. został uznany przez Komisję Nadzoru Finansowego.

2. Adekwatność kapitałowa oraz inne informacje podlegające ujawnieniu

Bank jako instytucja mała i niezłożona w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 145 Rozporządzenia CRR oraz instytucja nienotowana w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt. 148 Rozporządzenia CRR publikuje zgodnie z art. 433b ust. 2 Rozporządzenia CRR najważniejsze wskaźniki, o których mowa w art. 447

EU KM1 – Najważniejsze wskaźniki

	a	b
	31.12.2023	31.12.2022
Dostępne fundusze własne (kwoty)		
1 Kapitał podstawowy Tier I	63 601	53 050
2 Kapitał Tier I	63 601	53 050
3 łączny kapitał	64 851	54 299
Kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem		
4 łączna kwota ekspozycji na ryzyko	359 438	329 028
Współczynniki kapitałowe (jako odsetek kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem)		
5 Współczynnik kapitału podstawowego Tier I (%)	17,69%	16,12%
6 Współczynnik kapitału Tier I (%)	17,69%	16,12%
7 łączny współczynnik kapitałowy (%)	18,04%	16,50%
Dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka innego niż ryzyko nadmiernej dźwigni (jako odsetek kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem)		
Eu 7 Dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka innego niż ryzyko nadmiernej dźwigni (%)	0,00%	0,00%
EU-7b W tym: obejmujące kapitał podstawowy Tier I (punkty procentowe)	0,00%	0,00%
EU-7c W tym: obejmujące kapitał Tier I (punkty procentowe)	0,00%	0,00%
EU-7d łączne wymogi w zakresie funduszy własnych SREP (%)	8,00%	8,00%
Wymóg połączonego bufora i łączne wymogi kapitałowe (jako odsetek kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem)		
8 Bufor zabezpieczający (%)	2,50%	2,50%
EU 8a Bufor zabezpieczający wynikający z ryzyka makroostrożnościowego lub ryzyka systemowego zidentyfikowanego na poziomie państwa członkowskiego (%)	0,00%	0,00%
9 Specyficzny dla instytucji bufor antycykliczny (%)	0,00%	0,00%
EU-9a Bufor ryzyka systemowego (%)	0,00%	0,00%
10 Bufor globalnych instytucji o znaczeniu systemowym (%)	0,00%	0,00%
EU-10a Bufor innych instytucji o znaczeniu systemowym (%)	0,00%	0,00%
11 Wymóg połączonego bufora (%)	2,50%	2,50%
EU-11a łączne wymogi kapitałowe (%)	10,50%	10,50%
12 Kapitał podstawowy Tier I dostępny po spełnieniu łącznych wymogów w zakresie funduszy własnych SREP (%)	9,69%	8,12%
Wskaźnik dźwigni		
13 Miara ekspozycji całkowitej	831 233	735 410
14 Wskaźnik dźwigni (%)	7,65%	7,21%

Dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej (jako odsetek miary ekspozycji całkowitej)			
EU 14a	Dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej (%)	0,00%	0,00%
EU-14b	W tym: obejmujące kapitał podstawowy Tier I (punkty procentowe)	0,00%	0,00%
EU-14c	Łączne wymogi w zakresie wskaźnika dźwigni SREP (%)	3,00%	3,00%
Bufor wskaźnika dźwigni i łączny wymóg w zakresie wskaźnika dźwigni (jako odsetek miary ekspozycji całkowitej)			
EU-14d	Wymóg w zakresie bufora wskaźnika dźwigni (%)	0,00%	0,00%
EU-14e	Łączny wymóg w zakresie wskaźnika dźwigni (%)	3,00%	3,00%
Wskaźnik pokrycia wpływów netto			
15	Aktywa płynne wysokiej jakości (HQLA) ogółem (wartość ważona - średnia)	219 634	126 492
EU-16a	Wpływy środków pieniężnych - Całkowita wartość ważona	92 893	83 013
EU-16b	Wpływy środków pieniężnych - Całkowita wartość ważona	18 511	23 615
16	Wpływy środków pieniężnych netto ogółem (wartość skorygowana)	74 383	59 398
17	Wskaźnik pokrycia wpływów netto (%)	295,28%	212,51%
Wskaźnik stabilnego finansowania netto			
18	Dostępne stabilne finansowanie ogółem	666 187	602 943
19	Wymagane stabilne finansowanie ogółem	318 297	307 292
20	Wskaźnik stabilnego finansowania netto (%)	209,30%	196,21%

3. Informacje dotyczące ryzyka operacyjnego na podstawie Rekomendacji M

Straty brutto z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego w 2023 roku prezentuje poniższa tabela:

Lp.	Kategorie ryzyka operacyjnego	Kwota strat brutto (tys. zł)
1	Oszustwa wewnętrzne	0
2	Oszustwa zewnętrzne	0
3	Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	0
4	Klienci, produkty i normy prowadzenia działalności	58,68
5	Szkody w rzeczowych aktywach trwałych	17,97
6	Zakłócenia działalności gospodarczej i awarie systemów	0,50
7	Wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami	3,04
Razem		80,20

W 2023 roku nie wystąpiły zdarzenia operacyjne, w przypadku których należałoby podjąć szczególne działania naprawcze.

Bank realizuje proces zarządzania ryzykiem operacyjnym. W ramach tego procesu identyfikuje zdarzenia ryzyka operacyjnego, dokonuje ewidencjonowania i analizy przyczyn występowania zdarzeń związanych z ryzykiem operacyjnym. W przypadku konieczności, podejmowane są działania ograniczające ryzyko obejmujące zmianę procesów wewnętrznych Banku, organizacji wewnętrznej, sposobu dokonywania kontroli wewnętrznej, a także organizacja odpowiednich szkoleń dla pracowników.

4. Informacje dotyczące ryzyka płynności na podstawie Rekomendacji P

Rola i zakres odpowiedzialności właściwych komitetów oraz innych jednostek funkcjonalnych i biznesowych:

Podział funkcji w zakresie zarządzania ryzykiem płynności uwzględnia rozdzielenie funkcji podejmowania ryzyka (operacyjna działalność rynkowa) od funkcji niezależnej jego oceny i kontroli. Powyższa zasada realizowana jest poprzez oddzielenie pionu ryzyka od pionów biznesowych.

W zarządzaniu ryzykiem płynności uczestniczą: Rada Nadzorcza, Zarząd, Główny Księgowy, Sekcja finansowo - księgowa i sprawozdawczości, Zespół zarządzania ryzykami i analiz, Stanowisko ds. ryzyka braku zgodności i kontroli instytucjonalnej, pozostałe komórki i jednostki organizacyjne.

Zadania Rady Nadzorczej:

1. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad zgodnością polityki Banku w zakresie podejmowania ryzyka płynności ze strategią i planem finansowym Banku.
2. Rada Nadzorcza zatwierdza przygotowaną przez Zarząd strukturę organizacyjną Banku dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka płynności.
3. Rada Nadzorcza zatwierdza ogólny poziom narażenia Banku na ryzyko płynności.
4. Rada Nadzorcza otrzymuje od Zarządu okresowe informacje dotyczące ryzyka płynności, ze wskazaniem ewentualnych zagrożeń.
5. Rada Nadzorcza powinna zapewnić, aby członkowie Zarządu odpowiedzialni za zarządzanie ryzykiem płynności oraz nadzór nad zarządzaniem płynności posiadali właściwe kompetencje.
6. Rada Nadzorcza, w ramach wypełniania swoich funkcji i odpowiedzialności za proces zarządzania ryzykiem w Banku, nadzoruje realizację polityki zarządzania ryzykiem płynności.
7. Rada Nadzorcza zatwierdza zasady przeprowadzania testów warunków skrajnych.
8. Rada Nadzorcza powinna nie rzadziej niż raz na pół roku analizować raporty o poziomie płynności Banku, wykorzystaniu limitów wewnętrznych i skutkach decyzji w zakresie zarządzania ryzykiem płynności oraz zapewniać, by zarząd banku podejmował odpowiednie działania naprawcze w sytuacji wystąpienia problemów.
9. Rada Nadzorcza powinna przynajmniej raz w roku otrzymywać sprawozdania Zarządu zawierające informacje o realizacji zasad polityki zarządzania ryzykiem płynności.
10. Rada Nadzorcza powinna przynajmniej raz w roku decydować o ewentualnej weryfikacji zasad Polityki zarządzania ryzykiem płynności.

Zadania Zarządu:

1. Zarząd wprowadza zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą strukturę organizacyjną Banku dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka płynności.
2. Zarząd odpowiada za opracowanie, wprowadzenie oraz aktualizację pisemnej polityki oraz procedury w zakresie zarządzania ryzykiem płynności.
3. Zarząd wprowadza podział realizowanych w Banku zadań, który zapewnia niezależność funkcji pomiaru, monitorowania i kontrolowania ryzyka płynności od działalności operacyjnej, z której wynika podejmowanie ryzyka płynności przez Bank.

4. Zarząd odpowiada za skuteczność zarządzania ryzykiem płynności i systemu kontroli wewnętrznej w zakresie zarządzania płynnością oraz za nadzór nad efektywnością tego systemu, wprowadzając niezbędne korekty i udoskonalenia w razie zmiany poziomu ryzyka w działalności Banku, czynników otoczenia gospodarczego oraz nieprawidłowości w funkcjonowaniu systemu zarządzania płynnością.
5. Zarząd odpowiada za politykę informacyjną w zakresie zarządzania ryzykiem płynności, pozwalającą na ocenę skuteczności działania Rady Nadzorczej i Zarządu Banku w zakresie zarządzania ryzykiem płynności, monitorowania stanu bezpieczeństwa działalności Banku i ocenę sytuacji finansowej.
6. Zarząd przekazuje Radzie Nadzorczej okresową informację, przedstawiającą w sposób rzetelny, przejrzysty i syntetyczny, rodzaje i wielkość ryzyka płynności w działalności Banku.
7. Nadzór nad zarządzaniem płynnością należy do kompetencji Prezesa Zarządu.

Zadania Głównego Księgowego:

1. Główny Księgowy wykonuje zadania związane z utrzymywaniem płynności śróddziennej Banku.
2. Przedmiotem działań związanych z utrzymywaniem płynności jest optymalne zarządzanie środkami Banku w celu jak najbardziej rentownego ich zagospodarowania oraz wywiązywanie się Banku z zawartych umów (zarówno kredytowych – zabezpieczenie środków na akcję kredytową jak i środków na wypłaty depozytów, których termin wymagalności upłynął).

Zadania Sekcji finansowo – księgowej i sprawozdawczości:

Zadania Sekcji obejmują:

1. bieżące zarządzanie płynnością, w tym.:
  - przygotowywanie niezbędnych danych na potrzeby Głównego Księgowego,
  - zakładanie lokat na ustalone terminy i kwoty po zatwierdzeniu przez Głównego Księgowego,
2. codzienne wyznaczanie nadzorczych norm płynności i ich dokumentowanie zgodnie z przepisami Rozporządzenia Parlamentu i Komisji (UE) nr 575/2013, Rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) nr 61/2015.

Zadania Zespołu zarządzania ryzykami i analiz:

1. pomiar ryzyka płynności,
2. monitorowanie wskaźników ryzyka płynności i odpowiednich limitów wewnętrznych,
3. sygnalizowanie Zarządowi przypadków przekroczeń limitów wewnętrznych oraz wyjaśnianie przyczyn powodujących te przekroczenia,
4. badanie wpływu czynników ryzyka bankowego, pod kątem struktury aktywów i pasywów Banku oraz dokumentowanie pomiaru ryzyka płynności, zarówno w ujęciu historycznym jak i prognozowanym,
5. opracowywanie – przy współpracy z odpowiednimi komórkami merytorycznymi – propozycji limitów dla ryzyka płynności oraz przedstawianie ich Zarządowi celem podjęcia decyzji wdrożeniowych,
6. opracowanie projektów regulacji wewnętrznych Banku obejmujących zasady zarządzania ryzykiem,
7. sporządzanie okresowych sprawozdań z dokonanego pomiaru ryzyka płynności i przedkładanie ich właściwym organom Banku,
8. sporządzanie innych niż sprawozdawczość obowiązkowa informacji sprawozdawczych,

9. współpraca i koordynowanie działań wszystkich jednostek i komórek organizacyjnych Banku w zakresie pozyskania rzetelnych informacji sprawozdawczych dotyczących ryzyka płynności ze wszystkich obszarów działania Banku,
10. opracowywanie i realizacja polityki informacyjnej Banku,
11. opracowanie założeń Polityki kapitałowej, w tym limitów dotyczących alokacji kapitału na poszczególne rodzaje ryzyka, w tym ryzyko płynności, przy uwzględnieniu założonych planów strategii rozwoju Banku,
12. okresową ocenę realizacji założeń Polityki kapitałowej, w tym w zakresie poziomu kapitału alokowanego na ryzyko płynności,
13. dokonywanie w cyklach dziennych, miesięcznych i rocznych analiz wyników związanych z planowaną i rzeczywistą płynnością Banku w badanym okresie, uwzględniając odchylenia wyrażone w wartościach liczbowych, jak i procentowych zarządzanie płynnością średnioterminową,
14. kontrolę płynności śróddziennej, krótko- i średnioterminowej w oparciu o symulację stanów na rachunku bieżącym,
15. sporządzanie oceny dokładności prognoz poprzez zestawienie realizacji stanów na rachunku bieżącym i w kasach, z wartościami planowanymi.

Zadaniami Stanowiska ds. ryzyka braku zgodności i kontroli instytucjonalnej w zakresie zarządzania płynnością jest dostarczanie Radzie Nadzorczej oraz Zarządowi bieżących i dokładnych informacji, przygotowanych zgodnie z badaniami dokonanyymi według zatwierdzonego planu kontroli dotyczących:

1. przestrzegania przepisów prawa oraz obowiązujących w banku regulacji wewnętrznych związanych z zarządzaniem płynnością;
2. funkcjonowania w banku systemu informacji zarządczej obejmującego zagadnienia dotyczące płynności;
3. skuteczności ujawniania w ramach kontroli funkcjonalnej błędów i nieprawidłowości związanych z zarządzaniem płynnością oraz podejmowania skutecznych działań naprawczych lub korygujących;
4. realizacji określonych i wymaganych przez zarząd celów i polityki Banku w zakresie płynności płatniczej;
5. kompletności, prawidłowości i kompleksowości procedur księgowych dotyczących ewidencjonowania zdarzeń dotyczących płynności;
6. jakości (dokładności i niezawodności) systemów: księgowego, sprawozdawczego i operacyjnego w zakresie zarządzania płynnością;
7. adekwatności, funkcjonalności i bezpieczeństwa systemu informatycznego w aspekcie zarządzania płynnością;
8. oceny struktury organizacyjnej Banku, podziału kompetencji i koordynacji działań pomiędzy poszczególnymi jednostkami organizacyjnymi i stanowiskami pracy, a także systemu tworzenia i obiegu dokumentów i informacji w zakresie zarządzania płynnością;
9. oceny funkcjonowania systemów wewnętrznych w aspekcie poprawy efektywności działania banku jako całości.

Zadania pozostałych komórek i jednostek organizacyjnych:

Pozostałe komórki i jednostki organizacyjne są zobowiązane do przygotowywania i dostarczania informacji niezbędnych do sprawnego i efektywnego zarządzania płynnością Banku, a także do wykonywania zadań związanych z realizacją planów i procedur awaryjnych.

Zadania związane z audytem wewnętrznym ryzyka płynności przejął w ramach zawartej umowy SOZ BPS.

Działalność w zakresie pozyskiwania finansowania

1. Bank dokonuje analiz możliwości pozyskiwania w przyszłości źródeł finansowania, w tym w zakresie środków stabilnych służących finansowaniu aktywów długoterminowych, w tym celu sporządzany jest długoterminowy plan pozyskiwania środków i monitorowane jest jego wykonanie.
2. W terminach sporządzania planu finansowego Banku, opracowywany jest plan pozyskiwania i utrzymania środków stabilnych. Plan stanowi element sporządzanego w Banku rocznego planu finansowego.
3. Plan pozyskania i utrzymania środków stabilnych obejmuje:
  - 1) analizę wykonania prognoz założonych w poprzednim planie w porównaniu z osiągniętymi wynikami,
  - 2) ocenę struktury tych depozytów, w aspekcie planowanego rozwoju działalności,
  - 3) prognozy oraz założenia dotyczące wielkości, rodzajów (w szczególności pod względem terminów płatności), struktury depozytów z uwzględnieniem kategorii zobowiązań pozabilansowych,
  - 4) założenia dotyczące stóp procentowych oraz opłat związanych z prowadzeniem rachunków depozytowych, z uwzględnieniem przewidywanych zachowań konkurencji,
  - 5) strategię marketingową wobec klientów Banku.
4. Plan pozyskania i utrzymania środków stabilnych corocznie zatwierdzany jest przez Zarząd i Radę Nadzorczą, analizy stopnia wykonania planu pozyskania i utrzymania środków stabilnych omawiane są na posiedzeniach Zarządu wraz z analizami stopnia wykonania rocznych planów finansowych Banku.
5. W celu ograniczenia ryzyka Bank określa w Planie ekonomiczno – finansowym wewnętrzne limity dotyczące struktury pasywów (np. udział dużych depozytów w bazie depozytowej, udział depozytów terminowych w bazie depozytowej).

Głównym źródłem finansowania aktywów są depozyty podmiotów sektora niefinansowego i sektora rządowego i samorządowego. Bank zakłada utrzymanie dotychczasowej struktury depozytów przyjętych od klientów Banku.

Bank dostosowuje skalę działalności do możliwości zapewnienia stabilnego finansowania.

Bank zakłada możliwość pozyskiwania dodatkowych źródeł środków z Banku Zrzeszającego, a w sytuacji awaryjnej dodatkowym źródłem finansowania mogą być środki uzyskane z Depozytu Obowiązkowego.

Stopień scentralizowania funkcji skarbowych oraz zarządzania ryzykiem płynności

Funkcje skarbowe oraz zarządzanie ryzykiem płynności i finansowania są w pełni scentralizowane i wykonywane na poziomie Centrali Banku, przez komórkę sterującą, komórkę zarządzającą oraz komórkę monitorującą ryzyko, zgodnie z zapisami obowiązującymi w Banku (m.in. w „Instrukcji zarządzania ryzykiem płynności w Banku Spółdzielczym w Mszanie Dolnej”). Pozostałe jednostki organizacyjne Banku nie wykonują samodzielnie funkcji skarbowych oraz nie zarządzają ryzykiem płynności.

Funkcjonowanie w ramach Zrzeszenia

Wszystkie czynności w zakresie rozliczeń międzybankowych oraz rozliczeń walutowych Bank Spółdzielczy w Mszanie Dolnej, dokonuje za pośrednictwem Banku Zrzeszającego - Banku Polskiej Spółdzielczości SA. Rachunek rezerwy obowiązkowej Banku jest prowadzony w BPS S.A. Bank przystąpił z dniem 31.12.2015 r. do Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, która stanowi jednostkę zarządzającą Systemem Ochrony w

rozumieniu przepisów Rozdziału 3a Ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających (IPS). Celem Systemu Ochrony jest zapewnienie płynności i wypłacalności każdego jego uczestnika. Przedmiotem działalności Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS SA jest także realizowanie audytu wewnętrznego wobec członków oraz monitorowanie, szacowanie i kontrola ryzyka działalności członków Spółdzielni. Bank Spółdzielczy w Mszanie Dolnej:

1. spełnia założenia Strategii Grupy w zakresie zaangażowania kapitałowego w Banku Zrzeszającym, a także utrzymuje minimum depozytowe, zgodnie z zasadami Umowy Systemu Ochrony,
2. spełnia założenia SSOZ BPS w zakresie pokrywania składki na rzecz Spółdzielni i zaangażowania Banku w fundusze Systemu Ochrony, zgodnie z Umową Systemu,
3. utrzymuje wskaźniki LCR i nadzorcze miary płynności na wymaganych poziomach.

Informacje ilościowe dotyczące swojej pozycji płynności i jakościowe umożliwiające uczestnikom rynku bardziej wnikliwą ocenę zarządzania ryzykiem płynności banku

Profil ryzyka płynności Banku jest zdeterminowany oferowanymi produktami i usługami wynikającymi z przyjętej Strategii, która zatwierdzana jest przez Radę Nadzorczą, a także warunkami panującymi w otoczeniu Banku. Bank świadczy usługi finansowe w placówkach zlokalizowanych na terenie jego działania. Dostęp do rachunków jest zapewniony także poprzez kanały bankowości elektronicznej. Bank koncentruje się na obsłudze klientów indywidualnych, małych i średnich firm oraz jednostek samorządowych oferując standardowe produkty i usługi bankowe, które są dopasowane do kluczowego segmentu klientów (m.in. rachunki oszczędnościowo - rozliczeniowe, lokaty). Bank prowadzi politykę dywersyfikacji źródeł pozyskania depozytów oraz ogranicza duże koncentracje. Po stronie aktywów działalność obejmuje głównie udzielanie kredytów dla firm, osób prywatnych i JST. Utrzymanie właściwego poziomu płynności wymaga odpowiedniego ukształtowania wielkości zapotrzebowania na środki finansowe oraz utrzymywania odpowiednich rezerw płynnościowych, aby to zapotrzebowanie zabezpieczyć. Bank zabezpiecza płynność utrzymując odpowiedni zasób aktywów płynnych w postaci obligacji skarbowych, a także utrzymując środki na rachunkach w Banku Zrzeszającym. Płynność jest także zapewniana przez utrzymanie bezpiecznej relacji kredytów do stabilnych źródeł finansowania (osad) oraz konserwatywną politykę lokowania środków niezaangażowanych w działalność kredytową. Zgodnie z przyjętą Strategią w realizowanej polityce płynności Bank zakłada trwałe funkcjonowanie w strukturach Zrzeszenia BPS oraz Systemie Ochrony Zrzeszenia BPS, który stanowi Instytucjonalny System Ochrony. W systemie tym funkcjonują mechanizmy pomocy w zakresie wsparcia płynności. Struktura aktywów i pasywów jest kształtowana zgodnie z zaakceptowanym przez Radę Nadzorczą apetytem na ryzyko płynności. Zarząd Banku ustala poziom tolerancji na ryzyko płynności poprzez system limitów/wskaźników ostrzegawczych, które z jednej strony zapewnią bezpieczeństwo powierzonych Bankowi środków przez klientów, z drugiej zaś pozwalają na realizację zakładanych wyników finansowych.

Na dzień 31.12.2023 r. głównym źródłem finansowania działalności Banku była baza depozytowa, której udział w sumie bilansowej wynosił 86,57%. Struktura terminowa bazy depozytowej przedstawiała się następująco: depozyty bieżące stanowiły 55,67% bazy depozytowej, a depozyty terminowe stanowiły 44,33% bazy depozytowej. Duże depozyty, depozyty osób wewnętrznych, a także depozyty sektora budżetowego uznawane przez Bank za niestabilne łącznie stanowiły 17,00% depozytów ogółem. Wskaźnik osadu ukształtował się na poziomie 79,11%. Wskaźniki zrywalności depozytów od sektora niefinansowego wyniosł 1,86%, a w przypadku depozytów sektora budżetowego 0,00%. Udział największych deponentów sektora niefinansowego oraz instytucji rządowych i samorządowych w sumie depozytów z wyłączeniem banków wynosił 14,29%. Duże depozyty Bank traktuje jako potencjalnie niestabilne, szczególnie w sytuacji kryzysu płynnościowego i przyjął dla nich poziom ostrzegawczy – 20%.

Rozmiar i skład nadwyżki płynności w Banku

Lp.	Nazwa składnika nadwyżki	Wartość na dzień 31.12.2023
1.	Gotówka	13 231
2.	Środki na rachunku bieżącym	61
3.	Lokaty O/N	66 918
4.	Bony pieniężne	129 917
5.	Obligacje skarbowe	96 610
6.	Razem	306 737

Wymogi dotyczące dodatkowego zabezpieczenia na wypadek obniżenia oceny kredytowej Banku

Nie dotyczy

Normy płynności oraz inne regulacyjne normy dopuszczalnego ryzyka w działalności Banku obowiązujące w danej jurysdykcji

Bank ogranicza ryzyko płynności i finansowania poprzez stosowanie systemu limitów oraz odpowiednie kształtowanie struktury posiadanych aktywów i pasywów. Wielkość miar płynności oraz innych obowiązujących w Banku limitów ograniczających ryzyko płynności przedstawiała się na 31.12.2023 r. następująco:

LIMITY PŁYNNOŚCI	Poziom ostrzegawczy	Limit	Wartość bieżąca
Limity zewnętrzne			
LCR	1,2	min. 1,1	3,43
NSFR	1,2	min. 1,1	1,68
Limity wewnętrzne			
Współczynnik osadu	65%	min. 63%	79,11%
Wskaźnik płynności aktywów	30%	min. 25%	48,42%
Depozyty ogółem / kredyty brutto	135%	min. 130%	180,50%
Kredyty netto / aktywa netto	70%	max. 75%	46,12%
Aktywa płynne / depozyty niestabilne	110%	min. 100%	227,94%
Osad / kredyty długoterminowe	220%	min. 200%	318,57%
Wskaźnik płynności do 1 miesiąca	1,2	min. 1,1	2,61
Wskaźnik płynności do 3 miesięcy	1,1	min. 1,0	2,32
Wskaźnik płynności do 1 roku	1,1	min. 1,0	2,21

Urealniona luka płynności dla pozycji bilansowych i pozabilansowych oraz skumulowana luka płynności

Zestawienie aktywów i pasywów wg urealnionych terminów zapadalności na dzień 31.12.2023 r.:

Wyszczególnienie	A'vista	powyżej 1 dnia do 7 dni	powyżej 7 dni do 1 m-ca	powyżej 1 m-ca do 3 m-cy	powyżej 3 m-cy do 6 m-cy	powyżej 6 m-cy do 12 m-cy	powyżej 1 roku do 3 lat	powyżej 3 lat do 5 lat	powyżej 5 lat do 10 lat	powyżej 10 lat do 20 lat	powyżej 20 lat
Aktywa ogółem wg terminów zapadalności	16 776	305 548	49 342	5 003	15 155	47 628	76 685	47 772	118 034	48 457	6 547
Pasywa ogółem wg terminów wymagalności	120 347	10 535	11 324	20 483	14 047	22 323	3 510	1 374	3 699	1 714	589 896
Luka płynności	-103 571	295 013	38 019	-15 479	1 107	25 305	73 175	46 398	114 334	46 743	-583 350
Luka płynności skumulowana	-103 571	191 442	229 461	213 982	215 089	240 394	313 570	359 968	474 302	521 046	-62 304

Wskaźnik luki	0,14	29,00	4,36	0,24	1,08	2,13	21,85	34,77	31,91	28,28	0,01
Skumulowany wskaźnik luki	0,14	2,46	2,61	2,32	2,22	2,21	2,55	2,77	3,28	3,49	0,92

Dodatkowe zabezpieczenie płynności w ramach Zrzeszenia

Bank może regulować swoją płynność płatniczą poprzez wykorzystywanie szeregu instrumentów oferowanych przez Bank Zrzeszający. Po stronie aktywnej są to przede wszystkim rachunki bieżące i lokaty terminowe, które charakteryzują się wysoką płynnością. Po stronie pasywnej jest to kredyt w rachunku bieżącym, lokaty płynnościowe oraz inne kredyty celowe oferowane przez Bank Zrzeszający. Płynne finansowanie swoich klientów Bank może prowadzić poprzez system współfinansowania konsorcjalnego z Bankiem Zrzeszającym lub innym Bankiem Spółdzielczym. W celu poprawy płynności Bank może przeprowadzać z Bankiem Zrzeszającym transakcje sprzedaży wierzytelności.

Na datę 31.12.2023 r. Bank posiadał możliwość skorzystania z następujących dodatkowych źródeł finansowania:

Lp.	Nazwa	Wartość (tys. PLN)
1.	Limit dopuszczalnego debetu w BZ	10 000
2.	Możliwość wystąpienia o zwiększenie limitu dopuszczalnego debetu	34 130
3.	Depozyt obowiązkowy	44 130
Razem		88 260

Aspekty ryzyka płynności, na które narażony jest Bank i które monitoruje

Bank identyfikuje następujące, źródła ryzyka związanego z zagrożeniem utraty płynności:

- znaczący spadek wielkości aktywów płynnych,
- wzrastająca koncentracja pozycji istotnych dla ryzyka płynności (aktywnych i pasywnych),
- wzrastające wypływy netto (luka płynności) spowodowana nadmiernym niedopasowaniem terminów zapadalności/wymagalności aktywów i pasywów, a także koniecznością dokonania nagłych wypłat (ryzyko nieoczekiwanego zapotrzebowania na płynność),
- zmniejszenie się dostępu do alternatywnych źródeł finansowania,
- znaczące i/lub notoryczne przekraczanie limitów związanych z ryzykiem płynności,
- zmiany warunków rynkowych, które mogą wskazywać na przyszłe zagrożenia w zakresie płynności, np. skutkujące brakiem pozyskania lub możliwości zbycia (upłynnienia) aktywów,
- realizacja udzielonych zobowiązań pozabilansowych,
- inne ryzyka, w tym: ryzyko kredytowe, ryzyko stopy procentowej, ryzyko operacyjne.

Dywersyfikacja źródeł finansowania

Bank dywersyfikuje swoje źródła finansowania poprzez:

- oferowanie produktów depozytowych klientom z sektora niefinansowego, budżetowego i finansowego,
- ograniczanie depozytów dużych deponentów,
- różne terminy wymagalności depozytów,
- różny charakter depozytów: depozyty terminowe i bieżące itp.

Techniki wykorzystywane do ograniczania ryzyka płynności i finansowania

W celu ograniczenia ryzyka płynności Bank podejmuje następujące działania:

- stosowanie limitów ograniczających ryzyko płynności;

- kształtowanie struktury aktywów i pasywów, a także ich zapadalności i wymagalności w taki sposób, aby dopasować ją do potrzeb wynikających z cyklu działalności Banku;
- utrzymywanie odpowiednich zasobów aktywów płynnych dla zapewnienia nieprzewidzianego zapotrzebowania na środki, na poziomie uzależnionym od stabilności depozytów oraz prawdopodobieństwa szybkiego wzrostu portfela kredytowego;
- ograniczanie koncentracji wierzytelności, zaangażowań wobec udziałowców i grup powiązanych kapitałowo i organizacyjnie oraz innych nadmiernych zaangażowań,
- wyodrębnienie stabilnych źródeł finansowania i podejmowanie działań w celu ich powiększenia;
- utrzymywanie zróżnicowanej bazy depozytowej, zarówno pod względem terminowości, jak i podmiotowości klientów (ograniczanie uzależnienia od poszczególnych źródeł finansowania);
- pozyskiwanie środków na rynkach finansowych innymi dostępnymi metodami;
- prognozowanie przepływów pieniężnych;
- wypracowywanie technik szybkiego reagowania na działanie czynników zewnętrznych;
- kształtowanie właściwych relacji z klientami - zarówno kredytobiorcami, jak i deponentami - w celu zmniejszenia niepewności co do ewentualnych zachowań w momencie powstania sytuacji kryzysowej.

Pojęcia stosowane w procesie mierzenia pozycji płynności i ryzyka płynności

- Płynność płatnicza – zdolność finansowania aktywów i terminowego wywiązywania się ze zobowiązań w toku normalnej działalności banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty, w tym płynność bieżąca, krótkoterminowa, średnioterminowa, długoterminowa;
- Płynność śróddzienna (bieżąca) - zdolność wykonywania wszystkich zobowiązań pieniężnych w bieżącym dniu;
- Płynność krótkoterminowa - zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 30 kolejnych dni;
- Płynność średnioterminowa - zdolność wykonywania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie od 1 do 12 miesięcy;
- Płynność długoterminowa - zdolność wykonywania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 12 miesięcy;
- Ryzyko płynności – zagrożenie utraty zdolności do finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, powodujące konieczność poniesienia nieakceptowalnych strat;
- Ryzyko finansowania – zagrożenie niedostatku stabilnych źródeł finansowania w perspektywie średnio- i długoterminowej, skutkujące rzeczywistym lub potencjalnym ryzykiem niewywiązania się przez bank z zobowiązań finansowych, takich jak płatności i zabezpieczenia, w momencie ich wymagalności w perspektywie średnio- i długoterminowej, bądź w całości, bądź związane z koniecznością poniesienia nieakceptowalnych kosztów finansowania;
- Baza depozytowa – zobowiązania terminowe i bieżące wobec podmiotów niefinansowych, w szczególności wobec osób fizycznych i podmiotów gospodarczych, oraz podmiotów sektora instytucji rządowych i samorządowych;
- Depozyty stabilne (osad) - stanowią depozyty charakteryzujące się niskim poziomem zmienności, dzięki którym Bank może finansować aktywa o dłuższych terminach zapadalności, do których zalicza się część depozytów osób fizycznych i podmiotów gospodarczych stanowiącą tzw. osad, obliczony zgodnie z metodologią zawartą w Instrukcji zarządzania ryzykiem płynności;
- Depozyty niestabilne - depozyty charakteryzujące się wysoką zmiennością, do których zalicza się: depozyty niebankowych podmiotów finansowych oraz instytucji rządowych i samorządowych, część

depozytów osób fizycznych i podmiotów gospodarczych stanowiącą różnicę między stanem tych depozytów, a wyznaczonym w nich osadem.

Pozostałe pojęcia zostały zdefiniowane w „Instrukcji zarządzania ryzykiem płynności w Banku Spółdzielczym w Mszanie Dolnej”.

Sposób odzwierciedlenia ryzyka płynności rynku (produktu) w systemie zarządzania płynnością płatniczą

Podstawowe formy lokowania środków pozostałych po zaspokojeniu potrzeb kredytowych klientów Banku to:

- lokaty międzybankowe,
- dłużne papiery wartościowe Skarbu Państwa (obligacje),
- dłużne papiery wartościowe emitowane przez Narodowy Bank Polski (bony pieniężne),
- dłużne papiery wartościowe emitowane przez,
- akcje Banku Zrzeszającego
- dłużne papiery wartościowe emitowane przez Bank Zrzeszający.

Wybór odpowiedniego instrumentu finansowego uzależniony jest od celu oraz okresu inwestycji i jest każdorazowo dokonywany przez Zarząd.

Część nadwyżki środków finansowych Bank może inwestować w postaci depozytów terminowych w Banku Zrzeszającym. Nadwyżki środków, które pozostaną na rachunku bieżącym w Banku Zrzeszającym przeznaczone są na tworzenie lokaty overnight. Są to instrumenty o wysokiej płynności.

Testy warunków skrajnych (ze wskazaniem sposobu ich wykorzystania oraz sposobu, w jaki plan awaryjny uwzględni wyniki testów)

Bank przeprowadza testy warunków skrajnych w zakresie ryzyka płynności. Zakres przeprowadzania testów w Banku jest współmierny do charakteru, rozmiaru i skali działalności Banku, złożoności modelu biznesowego oraz profilu ryzyka. Metodyka dokonywania analizy przepływów obejmuje oszacowanie efektu wystąpienia scenariuszy sytuacji kryzysowej w wariantach:

1. kryzys wewnątrz Banku,
2. kryzys w systemie bankowym,
3. kryzys będący połączeniem obu wariantów.

Wariant kryzysu wewnątrz Banku zakłada:

1. negatywny wpływ spadku jakości należności na sytuację płynnościową, wywołany spadkiem wpływów finansowych z tytułu spłat ekspozycji kredytowych do banku,
2. negatywny wpływ pogłosek dotyczących sytuacji finansowej Banku powodujący nagły niespodziewany wzrost wypływów depozytów,
3. spadek możliwości uzyskania finansowania zewnętrznego od podmiotów niefinansowych, instytucji samorządowych, a także sektora finansowego powodowany utratą reputacji wywołaną pogorszeniem sytuacji ekonomiczno-finansowej Banku lub negatywnymi pogłoskami.

Wariant kryzysu płynności w systemie bankowym (systemowy) zakłada:

1. spowodowane warunkami systemowymi (dotyczącymi całego sektora finansowego, a nawet całej gospodarki) negatywne efekty: ograniczenia dostępnego finansowania zewnętrznego dla Banku, skrócenia terminów finansowania, niemożności spieniężenia zapasu aktywów finansowych stanowiących bufor płynności,

2. spowodowane warunkami systemowymi (dotyczącymi całego sektora finansowego, a nawet całej gospodarki) negatywne efekty powodujące zwiększone wypływy wynikające z udzielonych zobowiązań pozabilansowych (np. klienci finansujący się silniej z pozabilansu z powodu zatorów płatniczych lub ograniczenia przepływów finansowych w innych bankach),
3. zakłócenia operacyjne i rozliczeniowe zaburzające funkcjonowanie jednego lub więcej systemów płatniczych i rozliczeniowych, powodujący niemożność wykonania zobowiązań lub uzyskania wpływu na rachunki bieżące Banku.

Scenariusz stanowiący kombinację obu wymienionych wariantów z uwzględnieniem możliwych interakcji polegający na jednoczesnym kryzysie wewnątrz Banku, z występującym pogorszeniem się możliwości uzyskania finansowania awaryjnego, a także niemożnością spieniężenia aktywów zawartych w buforze płynności.

Wyniki testów warunków skrajnych brane są pod uwagę przy ustalaniu i weryfikacji, tzw. apetytu na ryzyko poprzez odpowiednie kształtowanie limitów ostrożnościowych ustalonych w Banku. Wyniki testów warunków skrajnych wykorzystywane są ponadto w procesie zarządzania ryzykiem, a w szczególności w ramach awaryjnych planów płynności oraz w procesie planowania strategicznego Banku. Plany awaryjne są zintegrowane z ciągłym procesem analizy ryzyka płynności w Banku, założeniami oraz rezultatami testów warunków skrajnych.

Polityka utrzymania rezerwy płynności

Bank działając jako instytucja społecznego zaufania, jest przygotowany do przewyciężenia każdej z możliwych przyczyn powstania ryzyka utraty płynności. Płynność finansowa jest podstawowym wyznacznikiem bezpieczeństwa Banku, mającym bezpośredni wpływ na wiarygodność i renomę całej instytucji.

Kluczowe znaczenie dla Banku ma kształtowanie się płynności w okresie do jednego miesiąca, która wymaga stałej, bieżącej oceny i analizy tak aby zapewnić odpowiedni poziom rezerwy płynności.

W zależności od charakteru, dotkliwości oraz okresu trwania zdarzenia kryzysowego, do potencjalnych (alternatywnych) źródeł finansowania można zaliczyć, przykładowo:

- przyrost depozytów,
- wydłużenie terminów wymagalności zobowiązań,
- emisje instrumentów dłużnych krótko- i długoterminowych,
- wykorzystanie przyznanych linii finansowania,
- uzyskanie wsparcia płynnościowego w postaci środków finansowych z depozytu obowiązkowego.

Ograniczenia regulacyjne w zakresie transferu płynności w obrębie Zrzeszenia

Nie dotyczy.

Częstotliwość i rodzaj wewnętrznej sprawozdawczości w zakresie ryzyka płynności

Nazwa sprawozdania	Odbiorca - Rada Nadzorcza	Odbiorca - Zarząd
Analiza nadzorczych miar płynności	K	M
Prognoza płynności w celu lokowania środków z rachunku bieżącego	X	D
Analiza luki płynności, nadwyżki płynności	K	M
Analiza limitów płynności	K	M
Pogłębiona analiza ryzyka płynności długoterminowej	R	R

Testy warunków skrajnych w zakresie ryzyka płynności	K	K
Przeprowadzenie testów planów awaryjnych	R	R
Analiza nadzorczych miar płynności	K	M

5. Informacje dotyczące systemu kontroli wewnętrznej na podstawie Rekomendacji H

Cele systemu kontroli wewnętrznej

1. System kontroli wewnętrznej funkcjonuje w sposób zapewniający osiągnięcie celów kontroli wewnętrznej, w tym: celów ogólnych.
2. Cele ogólne systemu kontroli wewnętrznej określają podstawowe obszary, w jakich wymaga się prawidłowego funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej, w tym zaprojektowania, wdrożenia i przestrzegania mechanizmów kontrolnych ograniczających ryzyko zaistnienia nieprawidłowości.
3. Cele ogólne systemu kontroli wewnętrznej, to zgodnie z przepisami ustawy – Prawo bankowe zapewnienie:
  - 1) skuteczności i efektywności działania Banku;
  - 2) wiarygodności sprawozdawczości finansowej;
  - 3) przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w Banku;
  - 4) zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.
4. Bank Spółdzielczy uczestniczący w systemie ochrony na podstawie Rekomendacji H KNF pkt. 9.1 nie jest zobowiązany do dokumentowania w macierzy funkcji kontroli celów szczegółowych systemu kontroli wewnętrznej.

Rolę zarządu banku, rady nadzorczej i komitetu audytu

Zarząd Banku

1. Do obowiązków Zarządu Banku należy zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnianie we wszystkich jednostkach organizacyjnych, komórkach organizacyjnych i stanowiskach organizacyjnych banku, funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej w ramach dwóch linii obrony, a także współpracuje z trzecią linią obrony realizowaną na mocy Umowy Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, tj. audytem wewnętrznym.
2. Zarząd Banku powinien ustanowić odpowiednie zasady projektowania, zatwierdzania i wdrażania mechanizmów kontrolnych we wszystkich procesach funkcjonujących w Banku, w tym określić rolę komórek odpowiedzialnych za opracowanie projektu mechanizmu kontrolnego, jego zatwierdzenie oraz wdrożenie.
3. Zarząd Banku odpowiada za zapewnienie adekwatności i skuteczności mechanizmów kontrolnych w procesach funkcjonujących w Banku.
4. Zarząd Banku powinien ustanowić odpowiedni zakres i kryteria niezależnego monitorowania przestrzegania mechanizmów kontrolnych obejmującego weryfikację bieżącą i testowanie.
5. Zarząd Banku powinien zapewnić funkcjonowanie w Banku macierzy funkcji kontroli oraz przypisać odpowiednie zadania związane z zapewnianiem jej funkcjonowania.
6. Zarząd Banku powinien ustanowić zasady raportowania co najmniej o skuteczności kluczowych mechanizmów kontrolnych oraz o wynikach ich testowania pionowego.

7. Zarząd Banku podejmuje działania mające na celu zapewnienie ciągłości działania systemu kontroli wewnętrznej, w tym właściwej współpracy wszystkich pracowników Banku w ramach funkcji kontroli oraz współpracy z komórką do spraw zgodności, komórką audytu wewnętrznego, a także dostępu pracownikom tych komórek do niezbędnych dokumentów źródłowych, w tym zawierających informacje prawnie chronione w związku z wykonywaniem przez nich obowiązków służbowych.
8. W przypadku wykrycia nieprawidłowości przez system kontroli wewnętrznej, Zarząd Banku podejmuje odpowiednie działania w celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, w tym określone środki naprawcze i dyscyplinujące.
9. Zarząd Banku powinien określić rodzaje działań podejmowanych w celu usunięcia nieprawidłowości wykrytych przez system kontroli wewnętrznej, w tym określone środki naprawcze i dyscyplinujące. Do środków naprawczych należy wydawanie zaleceń pokontrolnych na odpowiednim szczeblu organizacyjnym, w szczególności obejmujące polecenie zaprojektowania nowych i aktualizacja dotychczasowych mechanizmów kontrolnych (np. zmiana procedury, modyfikacja poszczególnych procesów, szkolenia).
10. Zarząd Banku powinien ustanowić kryteria oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, a następnie przedstawić je Radzie Nadzorczej do zatwierdzenia.
11. W ramach zapewniania przez system kontroli wewnętrznej przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych Zarząd Banku:
  - 1) odpowiada za efektywne zarządzanie w banku ryzykiem braku zgodności, rozumianym jako ryzyko skutków nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych;
  - 2) odpowiada za opracowanie polityki zgodności, zapewnienie jej przestrzegania i składanie Radzie Nadzorczej raportów w sprawie zarządzania w Banku ryzykiem braku zgodności;
  - 3) w przypadku wykrycia nieprawidłowości w stosowaniu polityki zgodności, Zarząd podejmuje odpowiednie działania w celu usunięcia tych nieprawidłowości, w tym środki naprawcze lub dyscyplinujące.
12. Zarząd Banku, nie rzadziej niż raz w roku, informuje Radę Nadzorczą o sposobie wypełnienia zadań, o których mowa w powyższym ustępie, w tym ze szczególnym uwzględnieniem:
  - 1) adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej w zapewnianiu osiągnięcia celów systemu kontroli wewnętrznej,
  - 2) skali i charakteru nieprawidłowości znaczących i krytycznych oraz najważniejszych działań zmierzających do usunięcia tych nieprawidłowości, w tym podjętych środków naprawczych i dyscyplinujących,
  - 3) zapewniania niezależności komórce do spraw zgodności,
  - 4) zapewniania odpowiednich zasobów kadrowych niezbędnych do skutecznego wykonywania zadań oraz koniecznych środków finansowych do systematycznego podnoszenia kwalifikacji, zdobywania doświadczenia i umiejętności przez pracowników komórki do spraw zgodności.

Rada Nadzorcza

1. Do obowiązków Rady Nadzorczej należy nadzór nad wprowadzeniem i zapewnieniem adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej.
2. Rada Nadzorcza monitoruje skuteczność systemu kontroli wewnętrznej w oparciu o informacje uzyskane od komórki do spraw zgodności, komórki audytu wewnętrznego.

3. W ramach zapewniania przez system kontroli wewnętrznej przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych, Rada Nadzorcza:
  - 1) nadzoruje wykonywanie obowiązków przez Zarząd dotyczących zarządzania ryzykiem braku zgodności;
  - 2) zatwierdza Politykę zgodności w banku oraz Regulamin funkcjonowania komórki ds. zgodności w banku;
  - 3) co najmniej raz w roku ocenia stopień efektywności zarządzania ryzykiem braku zgodności przez Bank.
4. Rada Nadzorcza powołuje zgodnie z przepisami prawa Komitet audytu, któremu zleca bieżące monitorowanie systemu kontroli wewnętrznej, w tym monitorowanie skuteczności systemu kontroli wewnętrznej oraz audytu wewnętrznego.
5. Szczegółowy tryb i zakres działania Komitetu audytu, określa Regulamin działania Komitetu audytu uchwalany przez Radę Nadzorczą.
6. Rada Nadzorcza zatwierdza kryteria oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej ustanowione przez Zarząd.
7. Rada Nadzorcza dokonuje corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, w tym oceny adekwatności i skuteczności funkcji kontroli, komórki do spraw zgodności.
8. Rada Nadzorcza informuje Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS o wynikach oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej w formie uchwały.

Komitet audytu

1. Komitet Audytu dokonuje oceny systemu kontroli wewnętrznej oraz oceny na podstawie przedstawionych przez Zarząd Banku sprawozdań na temat wyników, identyfikacji, oceny, kontroli i modyfikacji wielkości i profilu ryzyka braku zgodności.
2. Komitet Audytu raportuje swoje oceny do Rady Nadzorczej Banku.

Przyjęty schemat organizacji trzech linii obrony w ramach struktury organizacyjnej banku

1. Funkcjonujący w Banku system kontroli wewnętrznej jest zorganizowany na trzech, niezależnych poziomach (liniach obrony).
2. Działanie pierwszego poziomu (linii obrony) w ramach systemu kontroli wewnętrznej obejmuje:
  - 1) stosowanie przez pracowników jednostek i komórek pierwszego poziomu (pierwszej linii obrony) odpowiednich mechanizmów kontrolnych;
  - 2) dokonywanie przez pracowników jednostek i komórek pierwszego poziomu (pierwszej linii obrony) w ramach obowiązków służbowych wynikających z regulacji wewnętrznych Banku lub ich zakresów obowiązków – niezależnego monitorowania poziomego (monitorowania w ramach pierwszego poziomu) przestrzegania mechanizmów kontrolnych poprzez ich weryfikację bieżącą lub testowanie.
3. Działanie drugiego poziomu (drugiej linii obrony) w ramach systemu kontroli wewnętrznej obejmuje:
  - 1) stosowanie przez pracowników komórek drugiego poziomu (drugiej linii obrony) odpowiednich mechanizmów kontrolnych;
  - 2) dokonywanie przez pracowników komórek drugiego poziomu (drugiej linii obrony) w związku z wykonywaniem przez nich obowiązków służbowych wynikających z regulacji wewnętrznych Banku

lub ich zakresów obowiązków niezależnego monitorowania przestrzegania mechanizmów kontrolnych poprzez:

- monitorowanie pionowe (weryfikacja bieżąca lub testowanie pierwszego poziomu przez poziom drugi),
  - lub monitorowanie poziome (weryfikacja bieżąca lub testowanie poziome w komórkach drugiego poziomu).
4. Na trzeci poziom (linię obrony) składa się działalność audytu wewnętrznego, mający za zadanie badanie i ocenę, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem oraz systemu kontroli wewnętrznej, który jest realizowany przez niezależną komórkę audytu wewnętrznego umiejscowioną na mocy zapisów Umowy Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS w Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

Funkcja kontroli

1. Funkcja kontroli ma za zadanie zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych dotyczących w szczególności zarządzania ryzykiem w Banku, obejmuje stanowiska, grupy ludzi lub jednostki organizacyjne odpowiedzialne za realizację zadań przypisanych tej funkcji tj. stosowanie mechanizmów kontrolnych, niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych, raportowanie w ramach funkcji kontroli odpowiednio do powierzonych danym stanowiskom, grupom ludzi lub jednostkom organizacyjnym zadań;
2. Na funkcję kontroli składają się:
  - 1) mechanizmy kontrolne,
  - 2) niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych,
  - 3) raportowanie w ramach funkcji kontroli.
3. Bank przypisuje kluczowe mechanizmy kontrolne procesom istotnym.
4. Bank zapewnia dokumentację funkcji kontroli w szczególności poprzez:
  - 1) rejestrowanie każdej operacji, transakcji, produktu i usługi oraz opis systemu, procesu, struktury organizacyjnej;
  - 2) opis w formie matrycy funkcji kontroli – powiązania celów z procesami w działalności Banku, które przez Bank zostały uznane za istotne oraz kluczowymi mechanizmami kontrolnymi i niezależnym monitorowaniem przestrzegania tych mechanizmów kontrolnych.

Umiejscowienie, zakres zadań, niezależność komórki do spraw zgodności i komórki audytu wewnętrznego

1. Stanowisko ds. ryzyka braku zgodności i kontroli instytucjonalnej zgodnie z zapisami Regulaminu kontroli wewnętrznej bezpośrednio podległe jest Prezesowi Zarządu.
2. Podstawowe zasady działania komórki polegają w szczególności na:
  - 1) opracowaniu regulaminu funkcjonowania komórki do spraw zgodności,
  - 2) przeprowadzaniu czynności komórki określonych w pkt 4-8 na podstawie regulaminu funkcjonowania komórki do spraw zgodności oraz procedur i metodyk;
  - 3) dokumentowaniu czynności komórki określonych w pkt 4-8;
  - 4) identyfikowaniu ryzyka braku zgodności, w szczególności przez analizę przepisów prawa, regulacji wewnętrznych banku, standardów rynkowych oraz wyników wewnętrznych postępowań wyjaśniających przeprowadzanych przez komórkę do spraw zgodności;

- 5) ocenie ryzyka braku zgodności przez pomiar lub szacowanie tego ryzyka;
- 6) projektowaniu i wprowadzaniu, bazujących na ocenie ryzyka braku zgodności, mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności;
- 7) monitorowaniu wielkości i profilu ryzyka braku zgodności, po zastosowaniu mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności;
- 8) okresowym przekazywaniu raportów w zakresie ryzyka braku zgodności do Zarządu i Rady Nadzorczej.
- 9) dokonywaniu testowania przestrzegania mechanizmów kontrolnych poprzez planowe i doraźne kontrole w jednostkach i komórkach organizacyjnych Banku, a także ocenie poprawności stosowania i przestrzegania w kontrolowanych jednostkach i komórkach ustanowionych mechanizmów kontrolnych, z wyłączeniem zadań komórki,
- 10) dokonywaniu analiz niezbędnych do oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej w Banku, z wyłączeniem zadań komórki, w oparciu o dane uzyskiwane w wyniku przeprowadzanego testowania (kontroli) oraz dane otrzymywane z systemu sprawozdawczości,
- 11) bieżącym monitorowaniu i ocenie stopnia realizacji zaleceń pokontrolnych z audytu wewnętrznego dokonywanego przez komórkę audytu wewnętrznego,
- 12) opiniowaniu i monitorowaniu realizacji planów testowania (planów kontroli) związanych z testowaniem przestrzegania mechanizmów kontrolnych przez poszczególne jednostki i komórki organizacyjne Banku (testowaniem poziomym),
- 13) sporządzaniu okresowych sprawozdań z zakresu prowadzonej działalności i przedkładanie ich Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej.

3. W Banku funkcjonują mechanizmy zapewniające niezależność komórki do spraw zgodności.

- 1) Zarząd i Rada Nadzorcza zatwierdzają regulamin funkcjonowania komórki do spraw zgodności, w związku z zapewnieniem zgodności.
- 2) Osoba kierująca komórką do spraw zgodności ma zapewniony bezpośredni kontakt z członkami Zarządu i Rady Nadzorczej.
- 3) Osoba kierująca komórką do spraw zgodności (w przypadku stanowiska jednoosobowego – pracownik) lub osoby ją zastępujące uczestniczą w posiedzeniach Zarządu Banku.
- 4) Osoba kierująca komórką do spraw zgodności (w przypadku stanowiska jednoosobowego – pracownik) lub osoby ją zastępujące uczestniczą w posiedzeniach Rady Nadzorczej i Komitetu Audytu w przypadku, gdy przedmiotem posiedzenia są zagadnienia związane z systemem kontroli wewnętrznej, w tym zapewnianiem zgodności, audytem wewnętrznym lub zarządzaniem ryzykiem.
- 5) Powoływanie osoby kierującej komórką do spraw zgodności (w przypadku stanowiska jednoosobowego – pracownik) odbywa się za zgodą Rady Nadzorczej.
- 6) Odwołanie osoby kierującej komórką do spraw zgodności (w przypadku stanowiska jednoosobowego – pracownik) odbywa się za zgodą Rady Nadzorczej po uprzednim wysłuchaniu tych osób przez Radę Nadzorczą.

4. W Banku funkcjonuje szczegółowy tryb kontroli wynagrodzeń pracowników zatrudnionych w komórce do spraw zgodności (w przypadku stanowiska jednoosobowego – pracownik), zapewniający niezależność i obiektywizm wypełniania przez nich zadań oraz umożliwiający zatrudnianie osób o odpowiednich kwalifikacjach, doświadczeniu i umiejętnościach. Wynagrodzenie osoby kierującej komórką ds. zgodności

spełnia wymogi przewidziane w przepisach prawa dotyczących polityki wynagrodzeń, jest zatwierdzane przez Radę Nadzorczą i nie powinno odbiegać od wynagrodzenia innych osób pełniących kluczowe funkcje w banku. Wysokość wynagrodzenia (w tym premii) pracowników komórki ds. zgodności nie powinna być uzależniona od wyników finansowych Banku.

5. W Banku istnieją mechanizmy chroniące pracowników komórki do spraw zgodności (w przypadku stanowiska jednoosobowego – pracownik) przed nieuzasadnionym wypowiedzeniem umowy o pracę.
6. W przypadku zmiany na stanowisku kierującego komórką do spraw zgodności (w przypadku stanowiska jednoosobowego – pracownika), Bank niezwłocznie informuje o tym fakcie Komisję Nadzoru Finansowego, wraz ze wskazaniem przyczyny.
7. Stanowisko ds. ryzyka braku zgodności i kontroli instytucjonalnej (w przypadku stanowiska jednoosobowego jest to pracownik) w przypadku Banku Spółdzielczego zrzeszonego - może być łączone wyłącznie z innymi komórkami organizacyjnymi, funkcjami, stanowiskami w Banku.
8. Stanowisko ds. ryzyka braku zgodności i kontroli instytucjonalnej może wykonywać inne obowiązki niż wynikające z zadań stanowiska, ale bez powodowania konfliktu interesów.
9. Niedozwolone jest łączenie pracy na stanowisku w komórce do spraw zgodności w więcej niż jednym banku spółdzielczym.
10. Zadania audytu wewnętrznego Bank powierza na podstawie umowy ochrony Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

Zasady corocznej oceny skuteczności i adekwatności systemu kontroli wewnętrznej, dokonywanej przez Radę Nadzorczą

1. Zarząd ustanawia kryteria oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, a Rada Nadzorcza je zatwierdza, zatwierdzając Regulamin kontroli wewnętrznej.
2. Rada Nadzorcza dokonuje corocznie niezależnej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli, w tym adekwatności i skuteczności funkcji kontroli, komórki do spraw zgodności oraz audytu wewnętrznego na podstawie:
  - 1) Opinii Komitetu Audytu;
  - 2) Informacji Zarządu Banku o realizacji zadań w ramach systemu kontroli wewnętrznej.
  - 3) Wyników audytów zrealizowanych przez Spółdzielnie Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS;
  - 4) Osiągnięcia zakładanych założeń finansowych na dany rok, w tym wskaźników określonych w Umowie Systemu Ochrony;
  - 5) Stopnia realizacji celów strategicznych Banku;
  - 6) Okresowych raportów komórki ds. zgodności;
  - 7) Raportów z przeprowadzenia niezależnego monitorowania i testowania w ramach funkcji kontroli;
  - 8) Ustaleń dokonanych przez biegłego rewidenta;
  - 9) Wyników oceny rocznej Badania i Oceny Nadzorczej (BION) oraz inspekcji dokonywanej przez KNF;
- 10) Istotnych z punktu widzenia adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, ocen i opinii dokonywanych przez podmioty zewnętrzne, jeżeli były wydawane.
3. Przy dokonywaniu oceny należy w szczególności zwrócić uwagę m.in. na:
  - 1) skuteczność działań podejmowanych w celu ograniczenia wystąpienia nieprawidłowości krytycznych i znaczących;
  - 2) ilość błędnie, nieadekwatnie zaprojektowanych mechanizmów kontrolnych;
  - 3) skuteczność raportowania o nieprawidłowościach krytycznych i znaczących;

- 4) ilość reklamacji i skarg od klientów Banku.
4. Ocena adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej wydawana jest przez Radę Nadzorczą zgodnie z kryteriami zawartymi w Regulaminie kontroli wewnętrznej, tj.:
  - 1) Osiągnięcie wskaźników określonych w Umowie SOZ;
  - 2) Materializacja ryzyka reputacji;
  - 3) Straty operacyjne;
  - 4) Limity wewnętrzne;
  - 5) Skargi Klientów do KNF;
  - 6) Skargi Klientów do Banku;
  - 7) Inspekcja KNF;
  - 8) Ocena nadzorcza BION (aktualna);
  - 9) Ocena SKW w Systemie Ochrony (aktualna);
  - 10) Wyniki oceny punktowej;
  - 11) Wyniki ostatniego badania audytowego;
  - 12) Wyniki kontroli/przebiegów realizowanych przez komórki wewnętrzne;
  - 13) Realizacja zaleceń poaudytowych oraz zaleceń wynikających z ocen zewnętrznych, testowania pionowego i poziomego oraz zaleceń sformułowanych w wyniku inspekcji KNF;
  - 14) Realizacja celów strategicznych;
  - 15) Realizacja planu finansowego;
  - 16) Realizacja WPN (o ile dotyczy).
5. Kryteria oceny adekwatności i skuteczności kontroli wewnętrznej podlegają corocznej weryfikacji, w toku przeglądu zarządczego Regulaminu kontroli wewnętrznej.

6. Informacje wynikające z wymogów Rekomendacji Z

Polityka zarządzania konfliktami interesów

W Banku funkcjonuje „Polityka zarządzania konfliktami interesów w Banku Spółdzielczym w Mszanie Dolnej”. Polityka przyjmowana jest przez Zarząd i podlega zatwierdzeniu przez Radę Nadzorczą. Polityka jest umieszczana na stronie internetowej. „Polityka zarządzania konfliktami interesów” określa zasady identyfikacji, zarządzania i zapobiegania konfliktom interesów. Komórką dedykowaną do zapobiegania konfliktom interesów jest Stanowisko ds. ryzyka braku zgodności i kontroli instytucjonalnej. Skuteczne przeciwdziałanie konfliktom interesów pozwala ograniczać ryzyko, w tym także ryzyko utraty reputacji, obniżenia efektywności działania, sankcji nadzorczych, kar pieniężnych, sankcji karnych, korupcji i nadużyć finansowych.

Bank z uwagi na ochronę swoich interesów oraz konieczność przestrzegania prawa zarządza konfliktem interesów:

1. rzeczywistym, który odnosi się do czynności wykonywanych w danej chwili, jeśli w trakcie ich wykonywania osoba podejmująca decyzję dostrzeże własne powiązanie z osobą, której dotyczy rezultat czynności,
2. potencjalnym, jeśli działalność (w tym dawna, np. fakt zatrudnienia w innym podmiocie, interesy gospodarcze danej osoby, powiązania osobiste, itp.) danej osoby może wpłynąć w przyszłości niewłaściwie na jej bezinteresowność, bądź bezstronność.

Z uwagi na charakter działalności Banku, podstawowe obszary ryzyka konfliktu interesów w Banku obejmują:

1. konflikt dotyczący relacji i transakcji Banku z członkami organów, osobami na stanowiskach kierowniczych, w tym pełniącymi kluczowe funkcje, a także transakcji z podmiotami powiązanymi z członkami organów, osobami na stanowiskach kierowniczych, w tym pełniącymi kluczowe funkcje,
2. konflikt dotyczący transakcji Banku z pracownikami, a także z podmiotami powiązanymi (w tym personalnie) z pracownikami,
3. konflikt dotyczący powiązań personalnych w strukturze organizacyjnej Banku,
4. konflikt dotyczący zawierania transakcji z podmiotami powiązanymi z Bankiem,
5. konflikt dotyczący zawierania transakcji z różnymi klientami w sytuacji konfliktu interesów.

Konflikt interesów może dotyczyć relacji i transakcji między Bankiem, a:

1. klientami (w rezultacie modelu handlowego lub różnych usług oferowanych przez bank i prowadzonej przez niego działalności),
2. udziałowcami,
3. członkami Rady Nadzorczej i Zarządu,
4. pracownikami lub ich osobami bliskimi lub osobami trzecimi, które mogą rodzić ryzyko wyłączenia obiektywizmu lub swobody w procesie podejmowania decyzji,
5. istotnymi dostawcami lub partnerami biznesowymi,
6. innymi powiązanymi stronami niż wymienione powyżej (np. podmiotami zależnymi).

Bank zarządza konfliktem interesów wprowadzając mechanizmy kontrolne obejmujące:

1. rozwiązania organizacyjne zmniejszające prawdopodobieństwo wystąpienia sytuacji powodujących konflikt interesów oraz
2. system zbierania, przekazywania i wykorzystania informacji w zakresie ryzyka wystąpienia konfliktu interesów zapewniający możliwość reakcji kierownictwa Banku na zaistniałe zagrożenia.

W zakresie rozwiązań organizacyjnych w Banku stosuje się wyłączenie pracowników od uczestniczenia w procesie decyzyjnym w sprawie, której konflikt interesów dotyczy lub na którą wywiera wpływ, do czasu zakończenia się procesu decyzyjnego. Pracownik lub Członek Zarządu nie może reprezentować Banku na etapie wykonywania podjętych decyzji w sprawach, w których uprzednio podlegał wyłączeniu. Jeśli zdarzenia lub okoliczności wskazujące na istnienie konfliktu interesów dotyczą Członka Rady Nadzorczej Banku, to Przewodniczący Rady Nadzorczej zobowiązany jest zastosować dostępne w Banku instrumenty prawne w celu wyłączenia od działania w pracach tego Członka Rady, którego okoliczności lub zdarzenia dotyczą. W banku tworzone są i dokumentowane zadania i schematy podległości służbowej zapewniające jednoznaczne określanie tych kompetencji oraz podległości w obszarze zarządzania operacjami i decyzyjności na różnych szczeblach organizacyjnych, zapobiegające przyporządkowaniu zakresu odpowiedzialności mogącemu prowadzić do konfliktu interesów, w tym ukrywania szkód, błędów lub niewłaściwych działań. Ponadto dokonuje się aktualizacji i przeglądów zarządczych regulacji wewnętrznych w zakresie struktury organizacyjnej, podziału zadań, systemu decyzyjnego, zapewniających identyfikację i wyeliminowanie potencjalnych konfliktów interesów oraz przyjęto odpowiednie regulacje wewnętrzne dotyczące zawierania transakcji zapewniające unikanie konfliktu interesów i nadzór nad ich stosowaniem.

W zakresie systemu zbierania, przekazywania i wykorzystania informacji Bank wdrożył obowiązek zgłaszania ryzyka konfliktu interesów przez członków organów Banku i pracowników, a także odpowiednio obowiązek powstrzymania się od decydowania lub zabierania głosu w danej sprawie (dotyczy to również sytuacji konfliktu interesów między Bankiem i klientem lub członkiem organu/pracownikiem i klientem). Występujące zdarzenia podlegają ewidencji dotyczącej przypadków zgłoszenia ryzyka konfliktu interesów,

uzyskanych od członków organów lub pracowników lub też będące skutkiem przeglądu zarządczego przekazywanych do Zespołu organizacyjno – administracyjnego.

Maksymalny stosunek średniego całkowitego wynagrodzenia brutto członków zarządu w okresie rocznym do średniego całkowitego wynagrodzenia brutto pozostałych pracowników w okresie rocznym

Co najmniej raz w Roku Rada Nadzorcza Banku weryfikuje i ustala na kolejny rok kalendarzowy maksymalny stosunek średniego całkowitego wynagrodzenia brutto członków Zarządu w okresie rocznym do średniego całkowitego wynagrodzenia brutto pozostałych pracowników Banku w okresie rocznym.

Rada Nadzorcza ustala stosunek, o którym mowa powyżej na poziomie umożliwiającym skuteczne wykonywanie zadań przez pracowników Banku, z uwzględnieniem potrzeby ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem. Propozycję wartości wskaźnika przygotowuje Zarząd w oparciu o analizę planowanych kosztów wynagrodzeń na kolejny rok kalendarzowy.

Wysokość wskaźnika w 2023 r. wynosiła max. 650%.

7. Informacje wynikające z art. 111a ust. 4 i art. 111b ust. 1 Ustawy Prawo bankowe

Opis systemu zarządzania ryzykiem

System zarządzania ryzykiem realizowany jest na podstawie „Strategii zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku Spółdzielczym w Mszanie Dolnej”. Strategia ta określa istotę i cel zarządzania ryzykiem w Banku, rolę organów nadzorczych i pracowników w procesie zarządzania ryzykiem, zasady zarządzania ryzykiem, zadania priorytetowe w zakresie zarządzania ryzykiem. Apetyt Banku na ryzyko określa strategia działania.

Podstawowe założenia zarządzania ryzykiem:

- 1) W Banku funkcjonuje system zarządzania zgodny z przepisami ustawy Prawo bankowe, który obejmuje system zarządzania ryzykiem i system kontroli wewnętrznej. System zarządzania ryzykiem stanowi zbiór zasad i mechanizmów odnoszących się do procesów decyzyjnych, które zachodzą w Banku, a także do oceny prowadzonej działalności.
- 2) Podejmowanie ryzyka zmusza Bank do koncentrowania uwagi na powstających zagrożeniach, poszukiwaniu form obrony przed zagrożeniami i dostosowywaniu działalności do zmieniających się warunków zewnętrznych. Ostrożnościowe podejmowanie ryzyka, oznacza utrzymywanie racjonalnej równowagi pomiędzy prowadzeniem działalności przychodowej i kontrolowaniem ryzyka. W Banku prowadzony jest proces identyfikacji, pomiaru, limitowania, raportowania i kontroli podejmowanego ryzyka. Bank ocenia ryzyko wynikające z działalności planowanej do podjęcia w przyszłości.
- 3) W celu realizacji procesów wymienionych w punktach powyżej, w Banku realizowane są zadania, związane z analizą podstawowych wartości mierników charakterystycznych dla poszczególnych rodzajów ryzyka.
- 4) Do głównych zadań w zakresie zarządzania ryzykiem w Banku należy:
  - dostarczanie informacji na temat ryzyka i jego profilu;
  - stosowanie działań profilaktycznych redukujących ryzyko i jego skutki;
  - monitorowanie dopuszczalnego poziomu ryzyka;
  - szacowanie wymogów kapitałowych na pokrycie poszczególnych rodzajów ryzyka zgodnie z Rozporządzeniem 575/2013 UE z późn.zmianami;

- analiza pokrycia wymogów kapitałowych funduszami własnymi z uwzględnieniem buforów kapitału (zabezpieczającego i antycyklicznego);
  - uwzględnienie efektów pomiaru ryzyka w metodach szacowania wymogów kapitałowych z uwzględnieniem buforów kapitału (zabezpieczającego i antycyklicznego);
  - agregacja procesów szacowania wymogów kapitałowych z procesami zarządzania ryzykiem w Banku;
  - raportowanie wyników oceny ryzyk oraz adekwatności kapitałowej Zarządowi oraz w sposób syntetyczny Radzie Nadzorczej;
  - audyt skuteczności zarządzania ryzykiem w Banku;
  - wykorzystywanie przez Zarząd oraz Radę Nadzorczą wyników kontroli wewnętrznej i audytu do bieżącego zarządzania oraz nadzoru nad zarządzaniem Bankiem;
  - wdrożenie w Banku odpowiedniej kultury ryzyka.
- 5) Podstawowe zasady zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka reguluje „Strategia zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku Spółdzielczym w Mszanie Dolnej” oraz polityki zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, a także zatwierdzone przez Zarząd Banku instrukcje i regulaminy, obejmujące obszary ryzyka, które Bank uznał za istotne.
- 6) Bank w ramach oceny procesu szacowania adekwatności kapitałowej (przeгляд zarządczy) określa mapę ryzyk występujących w Banku w oparciu o analizę jakościowych i ilościowych kryteriów istotności ryzyk.

Z uwagi na charakter i zakres prowadzonej działalności, najbardziej znaczącym rodzajem ryzyka w Banku jest ryzyko kredytowe oraz jego pochodne wymienione w Rozporządzeniu Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz polityki wynagrodzeń w bankach oraz w Dyrektywie 2013/36 Unii Europejskiej z dnia 26 czerwca 2013 r., zwanej dalej Dyrektywą UE, tj. ryzyko koncentracji, ryzyko rezydualne, ryzyko ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie oraz ryzyko detalicznych ekspozycji kredytowych, a także ryzyko ESG.

Jednocześnie w Banku występują również inne rodzaje ryzyka takie jak:

- ryzyko rynkowe, rozumiane jako walutowe, oraz
- ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej,
- ryzyko operacyjne (w tym IT i ESG),
- ryzyko płynności i finansowania,
- ryzyko braku zgodności,
- ryzyko kapitałowe (niewypłacalności),
- ryzyko biznesowe będące pochodną ww. ryzyk,
- ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej,
- inne ryzyka uznane przez Bank za istotne, zgodnie z „Instrukcją oceny adekwatności kapitałowej w Banku Spółdzielczym w Mszanie Dolnej”.

Bank weryfikuje istotność w/w ryzyk corocznie w procesie przeglądu zarządczego „Instrukcji oceny adekwatności kapitałowej Banku Spółdzielczego w Mszanie Dolnej”.

Procedury zarządzania ryzykiem podlegają przeglądowi i aktualizacji w cyklach rocznych pod kątem ich dostosowania do obowiązujących przepisów prawa z uwzględnieniem zmian w skali działalności Banku, a także zmian organizacyjnych.

Proces zarządzania ryzykiem:

1. Zarządzanie poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku powinno być zgodne z obowiązującymi przepisami, posiadanymi uprawnieniami, „Strategią zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku Spółdzielczym w Mszanie Dolnej” oraz obowiązującymi w Banku regulacjami wewnętrznymi.

W/w Strategia jest zgodna z celami strategicznymi i ogólnymi zamierzeniami Banku w zakresie zarządzania ryzykiem, zawartymi w strategii działania Banku. Strategia ta podlega corocznej weryfikacji, której dokonuje Zespół zarządzania ryzykami i analiz. Analizy te przedkładane są Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej Banku.

2. Strategia działania zawiera cele definiujące apetyt na ryzyko Banku mające charakter wskaźników ilościowych, w tym limitów wewnętrznych. „Strategia zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka” zawiera założenia dotyczące zasad zarządzania ryzykiem o charakterze jakościowym.
3. Organizacja zarządzania ryzykiem jest oparta o podział zadań realizowany na trzech niezależnych poziomach:

- 1) poziom pierwszy (pierwsza linia obrony) - zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej, bieżące zarządzanie ryzykiem przez wszystkie jednostki i komórki organizacyjne Banku odpowiedzialne za działalność biznesową, zapewniające właściwe stosowanie mechanizmów kontroli ryzyka i bieżące zapewnianie zgodności działania z obowiązującymi przepisami prawa, a także regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi;
- 2) poziom drugi (druga linia obrony) - którą stanowi zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powoływanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych, niezależnie od zarządzania ryzykiem, o którym mowa w pkt. 1, a także działalność komórki ds. zgodności,
- 3) trzecia linia obrony - którą stanowi działalność audytu wewnętrznego.

Na wszystkich trzech poziomach, w ramach systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, pracownicy Banku w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych odpowiednio stosują mechanizmy kontrolne lub niezależnie monitorują przestrzeganie mechanizmów kontrolnych. Z uwagi na uczestnictwo Banku w systemie ochrony mechanizmy kontrolne na trzecim poziomie oraz niezależne monitorowanie ich przestrzegania stosuje SSOZ.

Niezależność działalności poziomów polega na zachowaniu organizacyjnej niezależności w następujących obszarach:

- a) działanie drugiej linii obrony w zakresie nadzoru nad bieżącym zarządzaniem ryzykiem w działalności operacyjnej, jest niezależne od funkcjonowania pierwszej linii obrony,
- b) działanie trzeciej linii obrony, polegające na stosowaniu mechanizmów kontrolnych lub niezależnym monitorowaniu przestrzegania mechanizmów kontrolnych, jest niezależne od działalności pierwszej i drugiej linii obrony.

4. W procesie zarządzania ryzykiem w Banku uczestniczą następujące organy, jednostki i komórki organizacyjne:

- 1) Rada Nadzorcza,
- 2) Zarząd,
- 3) Członek Zarządu nadzorujący zarządzanie ryzykiem – Prezes Zarządu,
- 4) Komórka monitorująca ryzyko - Zespół zarządzania ryzykami i analiz,
- 5) Stanowisko ds. ryzyka braku zgodności i kontroli instytucjonalnej,
- 6) Zespół ds. monitoringu kredytów i przeglądu zabezpieczeń,
- 7) Zespół weryfikatorów kredytowych,
- 8) Zespół wierzycielności trudnych,
- 9) Audyt wewnętrzny (sprawowany przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS),
- 10) Pozostali pracownicy Banku.

Rada Nadzorcza dokonuje okresowej oceny realizacji przez Zarząd założeń Strategii w odniesieniu do zasad zarządzania ryzykiem oraz alokacji kapitału na pokrycie istotnych rodzajów ryzyka w Banku. W tym celu Zarząd Banku okresowo przedkłada Radzie Nadzorczej syntetyczną informację na temat skali i rodzajów ryzyka, na które narażony jest Bank, prawdopodobieństwa jego występowania, skutków i metod zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad kontrolą systemu zarządzania ryzykiem oraz ocenia jej adekwatność i skuteczność. Rada Nadzorcza Banku zatwierdza w Strategii działania oraz w planie ekonomiczno-finansowym ogólny poziom (profil) ryzyka Banku (apetyt na ryzyko).

Zarząd Banku odpowiada za opracowanie i wdrożenie strategii zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, w tym za zorganizowanie, wdrożenie i funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem oraz jeśli to konieczne – dokonania weryfikacji w celu usprawnienia tego systemu. Instrukcje i procedury zarządzania ryzykiem obejmują pełny zakres działalności Banku.

Członek Zarządu nadzorujący zarządzanie ryzykiem istotnym – odpowiada za dostarczanie Radzie Nadzorczej i Zarządowi rzetelnych sprawozdań w zakresie zarządzania ryzykiem istotnym. W Banku funkcję ww. Członka Zarządu pełni Prezes Zarządu.

Komórka monitorująca ryzyko tj. Zespół zarządzania ryzykami i analiz monitoruje realizację wyznaczonych celów i zadań strategicznych, procesów tworzenia zysku oraz przedstawia i monitoruje pozycję Banku w zakresie bezpieczeństwa finansowego i operacyjnego. Podstawowe zadania Zespołu to gromadzenie, przetwarzanie, pomiar i raportowanie odpowiednim organom i komórkom Banku, informacji dotyczących podejmowanego przez Bank ryzyka oraz opracowywanie regulacji wewnętrznych w zakresie zarządzania ryzykami oraz szacowania wewnętrznych wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka. Bank zapewnia niezależność Komórki monitorującej ryzyko poprzez zapewnienie jej bezpośredniego dostępu do Zarządu i Rady Nadzorczej.

Stanowisko ds. ryzyka braku zgodności i kontroli instytucjonalnej – opracowuje wewnętrzne regulacje w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności, monitoruje ryzyko braku zgodności poprzez prowadzenie działań wyjaśniających oraz testy zgodności, sporządza raporty w zakresie ryzyka braku zgodności do Zarządu i Rady Nadzorczej, odpowiada za spójność regulacji wewnętrznych Banku.

Zespół ds. monitoringu kredytów i przeglądu zabezpieczeń dokonuje okresowych przeglądów poszczególnych kredytów, sporządza propozycje klasyfikacji należności do odpowiedniej kategorii ryzyka oraz dokonuje ich odpowiedniej wyceny, bada wartość przyjętych zabezpieczeń, ocenia adekwatność rezerw/ odpisów na należności i przygotowuje zalecenia dotyczące ich wysokości, dostarcza Zarządowi i Radzie Nadzorczej informacji na ww. tematy.

Zespół weryfikatorów kredytowych uczestniczy w procesach zarządzania ryzykiem kredytowym na drugiej linii obrony, w tym procesach oceny ryzyka na drugiej linii obrony.

Zespół wierzytelności trudnych uczestniczy w procesach zarządzania ryzykiem kredytowym na drugiej linii obrony poprzez podejmowanie czynności przymusowej windykacji oraz współpracę z organami egzekucyjnymi, opracowywanie informacji zarządczych w zakresie windykacji i restrukturyzacji należności kredytowych oraz NPE, dokonywanie oceny stopnia zabezpieczenia zwrotności obsługiwanych kredytów oraz zdolności płatniczej i kredytowej kredytobiorców zalegających ze spłatą odsetek i rat kapitałowych, opiniowanie możliwości ustalania nowych warunków spłat zadłużenia, podejmowanie działań dotyczących windykacji i restrukturyzacji kredytów nieobsługiwanych (NPE).

Audyt wewnętrzny ma za zadanie kontrolę i ocenę skuteczności działania systemu zarządzania ryzykiem oraz dokonywanie regularnych przeglądów prawidłowości przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem, obowiązujących w Banku. Audyt dostarcza obiektywnej oceny adekwatności i skuteczności funkcjonującego systemu zarządzania oraz zgodności przeprowadzanych operacji bankowych z wewnętrznymi regulacjami

Banku. Zadania audytu wewnętrznego Bank powierza na podstawie umowy ochrony Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

Pozostali pracownicy Banku mają obowiązek przestrzegania zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, obowiązujących w Banku w formie wewnętrznych regulacji i zaleceń, uczestnictwa w postępowaniu wyjaśniającym przyczyny wystąpienia zdarzeń generujących ryzyko oraz raportowania tych zdarzeń.

Identyfikacja, pomiar i monitorowanie ryzyka:

Identyfikacja ryzyka to analiza, na podstawie zgromadzonych danych, czynników wewnętrznych i zewnętrznych występowania ryzyka w Banku oraz stopnia ich wpływu na wynik finansowy. Metody i procedury identyfikacji poszczególnych rodzajów ryzyka zawierają szczegółowe regulacje wewnętrzne w zakresie zarządzania ryzykami w Banku. Proces identyfikacji ryzyka odbywa się w formie:

- a) gromadzenia, aktualizacji, przechowywania danych,
- b) wykorzystanie dostępnych baz danych,
- c) generowania raportów dotyczących ryzyka,
- d) udostępniania raportów komórkom odpowiedzialnym za analizę danych,
- e) analizy i oceny czynników ryzyka na podstawie zgromadzonych danych.

Pomiar/szacowanie ryzyka - zasady pomiaru, analizy oraz testowania warunków skrajnych ekspozycji na ryzyko, umożliwiające zarządzanie tym ryzykiem w skali Banku, ujęte w wewnętrznych procedurach.

Limity ograniczające ryzyko

1. W Banku obowiązują wewnętrzne limity ostrożnościowe dostosowane do skali, profilu i złożoności działalności Banku.
2. Dla każdego istotnego rodzaju ryzyka ustalany jest limit strategiczny wyznaczany spośród ustalonych przez Radę Nadzorczą wskaźników ogólnego poziomu ryzyka.
3. Limit strategiczny to wskaźnik o szczególnym znaczeniu dla Banku wymagający znaczącego zaangażowania w jego osiągnięcie lub utrzymanie w dłuższej perspektywie czasowej.
4. Limity ustalane są w oparciu o dane historyczne z uwzględnieniem planowanych zmian w działalności Banku.
5. Weryfikacja przyjętych w Banku limitów odbywa się podczas przeglądów zarządczych procedur w zakresie zarządzania ryzykami oraz podczas tworzenia Założeń do planu ekonomiczno-finansowego.
6. Wartości limitów mogą być aktualizowane również w przypadku zaistnienia takiej konieczności - na podstawie bieżących potrzeb – w ciągu roku.
7. Zasady postępowania w przypadku przekroczenia limitów, zasady ich weryfikacji są określone w poszczególnych procedurach, instrukcjach dotyczących poszczególnych ryzyk.
8. Ustalanie i okresowa weryfikacja wewnętrznych limitów ma na celu dywersyfikację ryzyka w Banku, ograniczanie ekspozycji na ryzyko, a także wykrywanie przypadków niepożądanego wzrostu ryzyka.
9. Szczegółowe zasady ustalania i aktualizacji wewnętrznych limitów oraz ich wysokość ustala Zarząd w odpowiednich procedurach.
10. Wysokość limitów jest dostosowana do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka Banku (apetytu na ryzyko), określonego w Planie ekonomiczno-finansowym oraz w strategii działania.

Informacja zarządcza dotycząca zarządzania ryzykiem

1. Podstawę monitorowania procesu zarządzania ryzykiem w Banku stanowi formalnie ustanowiony system informacji zarządczej.
2. Wprowadzony w Banku system informacji zarządczej, opiera się na następujących założeniach:
  - a) Informacje określone w „Instrukcji sporządzania informacji zarządczej” powinny pozwolić na pełną ocenę działalności Banku przez odpowiednie organy Banku,
  - b) Zarząd określa kluczowe obszary polityki zarządzania ryzykami, ze szczególnym uwzględnieniem polityki zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych oraz ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie oraz polityki w zakresie zarządzania ekspozycjami nieobsługiwanymi (NPE), które będą podlegać bezpośredniej kontroli Zarządu,
  - c) Uwzględniając założenia zawarte w pkt. a), powyższe informacje powinny pozwolić na dokonanie odrębnej oceny każdej jednostki i komórki organizacyjnej Banku oraz wszystkich istotnych obszarów działania Banku,
  - d) Przyjmuje się, że nadzór nad funkcjonowaniem SIZ sprawuje Zarząd, który ponosi również odpowiedzialność za jego prawidłowe funkcjonowanie,
  - e) W przyjętym systemie informacje zarządcze przekazywane są w sposób rzetelny i przejrzysty,
  - f) Jakość informacji jest oceniana przez Zarząd Banku w oparciu min. o badania biegłego rewidenta, wyniki kontroli wewnętrznej oraz kontroli zewnętrznych,
  - g) System informacji zarządczej podlega badaniu w ramach audytu wewnętrznego.
3. W ramach Systemu Informacji Zarządczej wyróżnia się następujące rodzaje informacji:
  - a) o charakterze strategicznym dla Banku,
  - b) dotyczące realizacji celów strategicznych i polityk Banku w zakresie zarządzania ryzykiem oraz adekwatności kapitałowej,
  - c) dotyczące monitorowania poziomu poszczególnych rodzajów ryzyka,
  - d) ocena adekwatności kapitałowej,
  - e) dotyczące oceny sytuacji ekonomiczno – finansowej Banku, uwzględniającej:
    - wykonanie planu ekonomiczno-finansowego,
    - strukturę aktywów, pasywów i zobowiązań pozabilansowych,
    - strukturę przychodów i kosztów,
    - wyniki osiągnięte na każdym poziomie rachunku zysków i strat,
    - uzyskane wskaźniki ekonomiczne, określające akceptowalny poziom ryzyka,
  - f) realizacji zadań wynikających w regulacji zewnętrznych, w tym rekomendacji nadzorczych,
  - g) dotyczące realizacji kontroli wewnętrznej i audytu Banku.

Opis systemu kontroli wewnętrznej

1. W Banku działa system kontroli wewnętrznej, którego celem jest wspomaganie procesów decyzyjnych, przyczyniających się do zapewnienia:
  - 1) skuteczności i wydajności działania Banku;
  - 2) wiarygodności sprawozdawczości finansowej;
  - 3) przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w Banku;

- 4) zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.
2. System kontroli wewnętrznej obejmuje całą działalność Banku i jest dostosowany do struktury organizacyjnej, wielkości i profilu ryzyka.
3. W ramach systemu kontroli wewnętrznej Bank identyfikuje i ocenia ryzyko bankowe.
4. Bank dokonuje powiązania celów ogólnych systemu kontroli wewnętrznej z procesami uznanymi za istotne.
5. W celu zapewnienia realizacji celów kontroli wewnętrznej Bank projektuje, wprowadza i zapewnia działanie mechanizmów kontrolnych we wszystkich procesach funkcjonujących w Banku, które spełniają rolę: prewencyjną, detekcyjną i korekcyjną.
6. W celu sformalizowania systemu kontroli wewnętrznej i zapewnienia prawidłowego i skutecznego jej funkcjonowania, w Banku obowiązuje "Regulamin kontroli wewnętrznej w Banku Spółdzielczym w Mszanie Dolnej".

Opis polityki wynagrodzeń

Wprowadzenie i stosowanie Polityki wynagradzania pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka ma na celu:

- 1) prawidłowe i skuteczne zarządzanie ryzykiem i nie zachęca do podejmowania nadmiernego ryzyka wykraczającego poza zatwierdzony przez Radę Nadzorczą akceptowalny ogólny poziom ryzyka;
- 2) realizację strategii zarządzania Bankiem i strategii zarządzania ryzykiem oraz ograniczenie konfliktu interesów.

Polityka wynagradzania pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka jest neutralna pod względem płci.

Postanowień Polityki wynagradzania pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka nie stosuje się do członków Rady Nadzorczej Banku, w tym członków Komitetu Audytu i członków Prezydium na podstawie §25 ust. 2 Rozporządzenia MFFiPR. Członkowie Rady Nadzorczej otrzymują ustalone uchwałą Zebrania Przedstawicieli, bez podziału na stałe i zmienne składniki wynagrodzenia. Wynagrodzenia Zarządu są ustalane przez Radę Nadzorczą, a wynagrodzenia pracowników przez Zarząd.

Na system wynagrodzeń w Banku składają się:

- 1) wynagrodzenia stałe (zasadnicze) – obejmujące stałe składniki wynagrodzeń, zależne od doświadczenia zawodowego i zakresu odpowiedzialności związanej z pełnioną funkcją, a także jednorazowe odprawy i rekompensaty z tytułu zakończenia stosunku pracy lub inne świadczenia wynikające z przepisów prawa lub regulaminów wynagradzania, przysługujące na równych warunkach wszystkim pracownikom, nie związane z wynikami osiąganymi przez Bank lub wynikami pracy danego zidentyfikowanego pracownika;
- 2) wynagrodzenia zmienne – obejmujące zmienne składniki wynagrodzeń, zależne od zrównoważonych i dostosowanych do ryzyka wyników lub innych czynników określonych w Polityce wynagradzania pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka.

Stale składniki wynagrodzenia stanowią na tyle dużą część wynagrodzenia, aby możliwe było prowadzenie elastycznej polityki zmiennych składników wynagrodzenia, w tym obniżanie lub nieprzyznawanie zmiennych składników wynagrodzenia. Łączna kwota wynagrodzenia zmiennego przyznanego pracownikowi, którego

działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka, nie może przekraczać równowartości w złotych 50 000 euro ani jednej trzeciej łącznego wynagrodzenia. W przypadku gdy wysokość zmiennych składników wynagrodzenia zależy od wyników, podstawą do określenia łącznej wysokości wynagrodzenia jest ocena wyników zidentyfikowanego pracownika i danej jednostki organizacyjnej oraz wyników Banku w obszarze odpowiedzialności tego pracownika, z uwzględnieniem wyników całego Banku; przy ocenie indywidualnych wyników bierze się pod uwagę kryteria finansowe i niefinansowe. Ocena wyników odbywa się za co najmniej trzy lata, tak aby wysokość wynagrodzenia zależnego od wyników uwzględniała cykl koniunkturalny Banku i ryzyko związane z prowadzoną przez Bank działalnością gospodarczą. Kierownicy komórki do spraw zgodności, komórki prawnej (jeśli jest utworzona), komórek organizacyjnych odpowiedzialnych za zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie oraz za sprawy kadrowe – są wynagradzani w zakresie wynagrodzenia zmiennego za osiągnięcie celów wynikających z pełnionych przez nich funkcji, a ich wynagrodzenie nie może być uzależnione od wyników finansowych uzyskiwanych w kontrolowanych przez nich obszarach działalności Banku. W przypadku stanowisk jednoosobowych, przez kierowników wymienionych w zdaniu poprzednim należy rozumieć pracowników zatrudnionych na odpowiednich samodzielnych stanowiskach. Zmienne składniki wynagrodzenia zidentyfikowanych pracowników odpowiedzialnych za zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie, kierowanie komórką do spraw zgodności są opiniowane i monitorowane przez Radę Nadzorczą Banku. W przypadku stanowisk jednoosobowych, przez osoby wymienione w zdaniu poprzednim należy rozumieć pracowników zatrudnionych na odpowiednich samodzielnych stanowiskach. Wynagrodzenie osoby odpowiedzialnej za kierowanie komórką do spraw zgodności, w tym premie – jest zgodnie z Rekomendacją H KNF zatwierdzane przez Radę Nadzorczą. Łączne zmienne składniki wynagrodzeń przyznawane zidentyfikowanym pracownikom nie mogą ograniczać zdolności Banku do podwyższenia funduszy własnych. Rada Nadzorcza, zatwierdza zasady wynagradzania członków Zarządu Banku, w tym szczegółowe kryteria i warunki uzasadniające uzyskanie zmiennych składników wynagrodzenia. Wynagrodzenie zidentyfikowanych pracowników jest określane szczegółowo w „Regulaminie wynagradzania pracowników” oraz w „Polityce wynagrodzeń”, zatwierdzanej przez Radę Nadzorczą i w odpowiednich umowach.

Oceny efektów pracy członków Zarządu Banku dokonuje Rada Nadzorcza, w formie podjętych uchwał. Podstawą oceny efektów pracy członków Zarządu są kryteria ilościowe i jakościowe. Ocena wyników obejmuje ocenę spełnienia kryteriów ilościowych obejmujących koszt ryzyka, koszt kapitału i ryzyko płynności w perspektywie długoterminowej (3 letniej). Ocenie dokonywanej przez Radę Nadzorczą podlega stopień wykonania wskaźników takich jak wskaźnik jakości kredytów, współczynnik kapitałowy, LCR, NSFR, wynik finansowy brutto, w poszczególnych latach podlegających ocenie. Oceniając indywidualne wyniki pracy członka Zarządu Rada Nadzorcza bierze pod uwagę następujące kryteria jakościowe: efekty realizacji zadań wynikających z zakresu obowiązków i odpowiedzialności w ramach podziału zadań w Zarządzie; uzyskane absolutorium w okresie oceny, pozytywną ocenę dawania rękojmi należytego wykonania obowiązków, zgodnie z art. 22aa Ustawy Prawo bankowe (oceny odpowiedniości); ocenę działań nadzorowanego obszaru dokonaną przez audyt wewnętrzny – wyniki audytu wewnętrznego nie zawierające krytycznych nieprawidłowości rozumianych zgodnie z Rekomendacją H KNF. Pozytywna ocena efektów pracy członka Zarządu uwarunkowana jest od łącznego spełnienia przesłanek ilościowych i jakościowych. Ocenę efektów pracy zidentyfikowanych osób innych niż członkowie Zarządu dokonuje się w oparciu o ocenę poziomu realizacji przez te osoby powierzonych przez Zarząd celów, a także spełnienie kryteriów jakościowych. Kryteria oceny efektów pracy zidentyfikowanych pracowników innych niż członkowie Zarządu zależą od zajmowanego przez daną osobę stanowiska i mogą to być kryteria finansowe, jak i niefinansowe, odzwierciedlające realizację celów wynikających z pełnionej funkcji: kryteria finansowe – to np. stopień realizacji powierzonych przez Zarząd do realizacji planów finansowych, operacyjnych, budżetów – w razie nałożenia takiej odpowiedzialności i wskazania tego jako zadanie premiowe z określonym przez Zarząd progiem oceny powodzenia planu, budżetu; kryteria niefinansowe: pozytywna ocena zaangażowania danej

osoby w realizację powierzonych zadań dokonana przez Zarząd, dokonywana między innymi poprzez analizę raportów/ opinii/ sprawozdań przedstawianych z obszarów, którymi komórki kierują, co najmniej satysfakcjonująca ocena pracownicza z ostatnich trzech lat dokonana na podstawie Instrukcji zarządzania kadrami, pozytywna ocena odpowiedniości zgodnie z art. 22aa Ustawy Prawo bankowe, w przypadku objęcia danego stanowiska obowiązkiem takiej oceny.

Informacja o powołaniu komitetu ds. wynagrodzeń

W Banku nie powołano komitetu ds. wynagrodzeń

Informacja o spełnianiu przez Członków Rady Nadzorczej i Zarządu wymogów określonych w art. 22aa Ustawy Prawo bankowe, a w szczególności, że Członkowie Rady Nadzorczej i Zarządu posiadają wiedzę, umiejętności i doświadczenie odpowiednie do pełnionych przez nich funkcji i powierzonych obowiązków oraz, że dają rękojmię należytego wykonywania tych obowiązków

Artykuł 22aa Ustawy Prawo bankowe określa wymogi, które powinny być spełnione przez członków Zarządu i Rady Nadzorczej Banku. Wymogi te obejmują:

- 1) kwalifikacje, tj. posiadanie wiedzy, umiejętności i doświadczenia odpowiednich do pełnionych funkcji i powierzonych obowiązków oraz dawanie rękojmi należytego wykonywania tych obowiązków,
- 2) pełnienie ograniczonej liczby funkcji członka Zarządu lub Rady Nadzorczej w innych podmiotach,
- 3) zdolność do kierowania się niezależnością osądu,
- 4) odpowiedniość z punktu widzenia potrzeby zapewnienia niezbędnych kwalifikacji danego organu jako całości (kwalifikacji kolektywnych).

Skład oraz zasady funkcjonowania Zarządu, a także etyka osób wchodzących w jego skład nie budzą wątpliwości. Zarówno członkowie Zarządu oraz Rady Nadzorczej spełniają wymagania określone w art. 22aa Ustawy Prawo bankowe.

Informacja o przedsiębiorcach lub przedsiębiorcach zagranicznych, o których mowa w art. 6a ust. 1 i 7 ustawy Prawo bankowe, o ile przy wykonywaniu powierzonych czynności, uzyskują dostęp do informacji chronionych tajemnicą bankową.

Przedsiębiorcy, którzy przy wykonywaniu powierzonych czynności, uzyskują dostęp do informacji chronionych tajemnicą bankową:

1. Firma informatyczna SoftNet,
2. Radca prawny Rafał Majkowski.

Data: 19.06.2024 r.